

Libellus de modo confitendi et penitendi.

pñiaz agas .i. velocit̃ o p qñ .i. mīors
Eniteas cito peccator: cuz sit misera

.i. chīs

tor Iudex

Pñs libell⁹ tractās de pñia siue de mō peni/
tēdi: tanq̃ de subiecto: diuidit̃ i duas ptes pñ
cipales In quaz pñia determinat auctor de pe
nñia: prout respicit penitente. In scda pte determinat auctor de pe
nitentia prout respicit confessorē. scda ibi. Confessor dulcis. Prima
adhuc diuidit̃ in tres ptes. Nā pmo auctor ponit qdā documēta
generalia. Scdo specialit̃ declarat de cōtritione. et t̃tio de confes
sione: et etiā interponit aliqua de satisfactione. scda ibi. Oia pñā.
tētia ibi. Vera sit et integra. Dicit pmo sic. o pñā: tu facias cito
pñiam: et sequit̃ cā: quia iudex scz chīs est misericors.

Primo quid sit penitentia

Scdo vnde dicit̃ penitentia

Circa textum
dubitatur

Tertio quod duplex est penitentia

Quarto quid proficit penitentia

Quinto quare pñia debet fieri cito

Sexto quō appareat q̃ deus est misericors

Ad pñiam rñdetur q̃ pñia fm̃ Ambrosiū sic diffinit̃. Pñia est
pñerita mala deplāgere et plāgēda iterū non committere. Vel fm̃
Gregoriū. Pñia ē pñā cōmissi cū intima cordis contritiōe et lachry
maz effusione emendatio. Et tradit̃ hec diffinitio ex dñs bñ pau
li dicentis. q̃ pñm̃ non dimittit̃ nisi plena contritio cū satisfactione
opm̃ consequat̃. vel fm̃ Gregoriū. Pñia ē ante acta pñā desicere / et
iterū scda non cōmittere. Ex q̃bus diffinitionib⁹ pñia sequitur q̃
pñia ē solum p pñis. Scdo sequitur q̃ pñia est solū p pñis cōmissi
sis et nō cōmittendis. Tertio sequitur q̃ ad pñiam requirit̃ dolor de
pñis Quarto sequitur q̃ ad verā pñiam requirit̃ intentio amplius
non peccandi. Ad scdm̃ dubiū dñs q̃ h̃ nomē pñia dicit̃ quasi
pene tenetia / quia sine pena et dolore nunq̃ fit pñia penitētia.

Ad tertū dicit̃ q̃ pñia multiplicat̃ diuidit̃. Primo in interiorē
tm̃ q̃ est de iure naturali et in exteriorē q̃ ē ad arbitriū hominis.
Scdo diuidit̃ pñia in solēnem et publicā et puatā. Solēnis pe

a ij

*Quia sit
penitentia*

Primo pñia

nitentia est que imponit ab epō vel vicario suo et que fit cū solenni
zantib⁹ eccie. Publica est que fit in facie eccie sed nō cū solennitatib⁹
eccie vt peregrinatioēs fm aliquē modū specialem. scz cū nudis pe
dib⁹ vel discoopto capite. Priuata pnia est q̄ secrete fit vel fieri p̄t
vt legere orōnes. dare elemosynas. ieiunare. corp⁹ castigare. z sic de
alijs. Tercio distinguit in liberā et coactā. Libera est quā q̄s libe
re facit. et illa ē pprie sacramētū. Coacta ad quā q̄s cogitur sicut fit
i iudicio seculari p forfactis: et illa nō est pprie sacramētū. Quar
to distinguit pnia in actualē et habituale. Actualis est qua homo
actualiter satisfact p pctis cōmissis: et ad illā non quilibz hō tene
tur sed solus pctōr. Habitual⁹ est quedā detestatio vel displicentia
de pctō cōmissō. scz si sit cōmissum vel q̄ possit cōmitti si non fit cō
missum. z ad illā quilibet homo tenet siue fit in pctō siue non.

Ad quartū rñdet fm sc̄m Thomā q̄ p pniā absoluitur pctōr
a pctō. restituit eccie recōciliat ch̄o bonis sp̄alibus datur de fi
lio diaboli filius dei. efficit et paradysus aperit ei. Item pnia ange
los lenificat impios iustificat amissa bona renouat et ad eternā vi
tā iuitat. **A**d q̄ntū respondet q̄ pnia multis de causis debet
fieri cito. Prima est qz diu expectauim⁹. Secda est qz ad magna vo
camur. ad eternā gloriā. Tercia ne ab eternis impijs excluda
mur vt pr̄z exemplariter i euāgelio de quinqz fatuis virginibus.
Quarta ne ab hostib⁹ impediamur. Quinta ppter penas cōpellen
das. Sexta ne blāde decipiamur vt aues q̄ aucupē piscis p piscā
et nē. Septia ne morte pueniamur. Octaua ne p̄suetudie teneamur.
Conseruado enim est altera natura. **A**d sextum rñdet q̄ in
multis appet dei misericordiā qz fm Thomā de⁹ pctōres patient
expectat: benigne recipit vlcisā dissilat: a piculis liberat: grām do
nat: datā mltiplicat: mltiplicatā cōseruat: cōseruatā i celo nūciat of
fensam dimittit pcti post remissionē nō mem̄t errans a se reducit en
tes ad se cōducit cadentes erigit st̄tes tenere nō desinit et finaliter
p̄senerantes in glām inducit.

i. sequētia. i. spes rez i. obseruāda a te pctōre
Et sunt hec quinqz tenenda tibi
remissio pctōz cōtritio cordis i. cōfessio pcti
Spes venie. cor contritum. confessio culpe
i. satisfactio penalis i. vitatio peccati
Pena satisfaciens et fuga nequitie

Consequenter in ista parte auctor magis specialiter determi
nat doctrinam predictam et hoc p doctrinas speciales. Et diuidit

ista pars. Nam primo ostendit que sunt necessaria facienti perfectam penitentiam. Secundo ostendit que sunt sibi utilia/ibi spe voluptates prima adhuc dividit. Nam primo ostendit quod debet penitens necessario tenere respectu sui. Secundo respectu proximi/ibi ut dimittaris. Dicitur per primo sic quod hec quinque sunt tibi tenenda in perfecta penitentia. scilicet spes venie. contritio cordis. confessio oris. ac peccatorum satisfactio et fuga peccatorum.

Circa textum
dubitatur

Primo quid sit spes
Secundo quotuplex sit spes
Tertio quid sit contritio
Quarto quid sit confessio
Quinto quotuplex est confessio.

Ad primum dubium respondetur quod spes sic describitur. Spes est certa expectatio future beatitudinis ex dei gratia et meritis propriis pueniens. Vel sic: Spes est audacia mentis de largitate dei concepta habendi vitam eternam per bona merita. Ex quibus diffinitionibus? Primo sequitur quod non est spes de preterito nec proprie de presenti. ut presentis est sed solum de futuro. Secundo sequitur quod non est proprie spes de malo sed tamen de bono. Tertio sequitur quod non de quolibet bono est proprie spes/ sed solum de futura beatitudine. Ad secundum dubium respondetur quod duplex est spes. scilicet spes suffragii que fit respectu beatorum et spes presentis vel proprie auctoritatis que fit respectu dei. unde salvati non habent spem nec etiam damnati/ sed solum homines in ecclesia militantes proprie habent spem. et etiam anime in purgatorio existentes unde illa spes que fit respectu dei est triplex. scilicet spes venie per peccatorum remissionem de qua intelligitur littera. Spes gratie per divine gratie susceptionem et spes glorie per consecutionem eternorum gaudiorum. Ad tertium respondetur quod contritio sic describitur. Contritio est dolor voluntarie assumptus cum proposito confitendi et satisfaciendi. Et dicitur contritio et attritio. Nam attritio est quedam displicentia de peccato commisso/ sed non est perfecta. Sed contritio est perfecta displicentia. Unde non quilibet dolor est contritio: puta contritio habet caput imo nec quilibet dolor per peccatum est contritio. Unde duplex est dolor per peccatum/ quidam est naturalis et ille non est meritorius tamen procedit ex dictamine recte rationis/ alius est voluntarius et actualis qui procedit ex voluntate libere assumente dolorem cum proposito confitendi et satisfaciendi. Ad quartum respondetur quod confessio sic describitur secundum Augustinum. Confessio est sermo per quem moribus latens spe venie aperitur. Item sic secundum Gregorium. Confessio est peccatorum detectio. Vel sic secundum aliquos. Confessio est apertissima coram sacerdote peccatorum declaratio. Ad quintum respondetur quod duplex est confessio. quedam est mentalis que fit soli deo. Et illa est de iure naturali/ alia est vocalis que fit homini ex ore et illa est de iure positivo siue ordinato.